

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS IR ANTANAS KULAKAUSKAS APIE PIRMAJĄ ANTICARINĘ ORGANIZACIJĄ

Išsivadavimo idėja neužgeso Lietuvoje ir po Kosciuškos sukilimo žlugimo. Kartu su ištikimybės rusų valdžiai priesaikomis, kurias skubėjo kartoti gelbstintys savo valdas bajorai, mezgėsi nauji planai bei slaptos sąmokslininkų organizacijos. Viena pirmųjų iš tokių organizacijų siejama su brolių Faustino ir Felikso Ciecierskių bei jų brolečio Sebastiano vardais. Abu broliai buvo kilę iš Varmijos Lenkijos Karalystėje, o į Lietuvą atvyko kaip dominikonų ordino vienuoliai. Visai Vilniaus asociacijai – taip vadinosi slapta organizacija, kuriai vėliau prigijo Ciecierskių sąmokslų vardas – vadovavo Faustinas Ciecierskis. Vilniaus organizacija pagal išankstinį sumanymą turėjo būti visos buvusios Abiejų Tautų Respublikos konspiracijos šaka. Centras buvo įsikūręs Lvoje, patekusiame į Austrijos rankas, ir rūpinosi naujo sukilimo prieš visus tris Lenkijos ir Lietuvos padalijimų organizatorius parengimu. Tačiau Ciecierskiai buvo labai greitai demaskuoti: 1797 metų rugsėjo 20 dieną buvo suimtas vyriausias brolis Faustinas, po 9 dienų prie Gardino pakeliui į Italiją sulaikytas Sebastianas Ciecierskis, turėjęs atstovauti Vilniui Milane rengiamame Lenkijos ir Lietuvos seime. [...] Po Aleksandro I amnestijos sąmokslininkų vadas grįžo į Lietuvą, o Ciecierskių pavardė dar kelis dešimtmečius neišnyko iš krašto politinio gyvenimo.

Egidijus Aleksandravičius, Antanas Kulakauskas, *Carų valdžioje: XIX amžiaus Lietuva*, Vilnius: Baltos lankos, 1996, p. 113–114.